

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ,
ФИЛОСОФИЯ ЖӘНЕ САЯСАТТАНУ ФАКУЛЬТЕТІ
ЖАЛПЫ ЖӘНЕ ҚОЛДАНБАЛЫ ПСИХОЛОГИЯ КАФЕДРАСЫ

**«ЗАМАНАУИ ӘЛЕМДЕГІ ПСИХОЛОГИЯ:
«РУХАНИ ЖАҢҒЫРУ» БАҒДАРЛАМАСЫН ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ
КОНТЕКСТІНДЕГІ ТЕОРИЯЛЫҚ ЖӘНЕ ҚОЛДАНБАЛЫ ЗЕРТТЕУЛЕР» атты
әл-Фараби атындағы ҚазҰУ психология бөлімі ашылуының
30 жылдығына арналған Халықаралық ғылыми-әдістемелік конференция
МАТЕРИАЛДАРЫ**

МАТЕРИАЛЫ

**Международной научно-методической конференции
«ПСИХОЛОГИЯ В СОВРЕМЕННОМ МИРЕ:
ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ И ПРИКЛАДНЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ
В КОНТЕКСТЕ РЕАЛИЗАЦИИ ПРОГРАММЫ «РУХАНИ ЖАҢҒЫРУ»,
посвященной 30-летию
открытия отделения психологии в КазНУ имени аль-Фараби**

MATERIALS

**International scientific-methodical conference
"PSYCHOLOGY IN THE MODERN WORLD: THEORETICAL AND
APPLIED RESEARCHES IN THE CONTEXT OF THE IMPLEMENTATION OF THE
PROGRAM "ROUHANI ZHANGYRU", dedicated to the 30th
anniversary of the Department of psychology in
Kazakh National University named after al-Farabi**

Ұйымдастыру алқасы:

Төраға:

Мұтанов Ғ.М., техника ғылымдарының докторы, профессор, академик, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ ректоры.

Төраға орынбасарлары:

Бүркітбаев М.М., химия ғылымдарының докторы, профессор, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ бірінші проректоры.

Рамазанов Т.С., физика-математика ғылымдарының докторы, профессор әл-Фараби атындағы ҚазҰУ ғылыми жұмыс жөніндегі проректоры

Хикметов А.К., әл-Фараби атындағы ҚазҰУ оқу жұмысы жөніндегі проректоры

Саксенбаева Ж.С. әл-Фараби атындағы ҚазҰУ әдістемелік бөлімінің басшысы

Масалимова А.Р., философия ғылымдарының докторы, профессор, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ философия және саясаттану факультетінің деканы

Ельбаева З.У., PhD, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ философия және саясаттану факультетінің деканының оқу-әдістемелік және тәрбие жұмысы жөніндегі орынбасары

Мейрбаев Б.Б., философия ғылымдарының кандидаты, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ философия және саясаттану факультетінің деканының ғылыми-инновациялық жұмыс және халықаралық ынтымақтастық жөніндегі орынбасары

Ұйымдастыру алқасының мүшелері:

Мадалиева З.Б., психология ғылымдарының докторы, профессор, жалпы және қолданбалы психология кафедрасының меңгерушісі

Құдайбергенова С.Қ. психол.ғ.к., жалпы және қолданбалы психология кафедрасының доцент м.а., ғылыми-инновациялық жұмыс және халықаралық ынтымақтастық жөніндегі кафедра меңгерушісінің орынбасары

Баймолдина Л.О., PhD, жалпы және қолданбалы психология кафедрасының доценті, оқу-әдістемелік және тәрбие жұмысы жөніндегі кафедра меңгерушісінің орынбасары

Кабакова М.П., психол.ғ.к., жалпы және қолданбалы психология кафедрасының профессор м.а.

Жұбаназарова Н.С., психол.ғ.к., жалпы және қолданбалы психология кафедрасының доценті

Садвақасова З.М., п.ғ.к., жалпы және қолданбалы психология кафедрасының доценті

Рысбекова Ж.К., п.ғ.к., жалпы және қолданбалы психология кафедрасының доцент м.а.

Файзуллина А.К., жалпы және қолданбалы психология кафедрасының аға оқытушысы

Төксанбаева Н.Б., жалпы және қолданбалы психология кафедрасының оқытушысы

Қайратова І.Қ., жалпы және қолданбалы психология кафедрасының оқытушысы

«Заманауи әлемдегі психология: «рухани жаңғыру» бағдарламасын жүзеге асыру контекстіндегі теориялық және қолданбалы зерттеулер» атты әл-Фараби атындағы ҚазҰУ психология бөлімі ашылуының 30 жылдығына арналған халықаралық ғылыми-әдістемелік конференция материалдары. – Алматы: Қазақ университеті, 2018. – 302 б.

ISBN 978-601-04-3764-7

ISBN 978-601-04-3764-7

© Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ, 2018

Жубаназарова Н.С., Хадрова Ш.Б.	60
ПСИХОЛОГИЧЕСКАЯ СУЩНОСТЬ ТОЛЕРАНТНОСТИ В ОБРАЗОВАНИИ	
Кадыржанова Ж.Е.	63
ИССЛЕДОВАНИЕ ЭКЗИСТЕНЦИАЛЬНОГО КРИЗИСА ЗРЕЛОГО ВОЗРАСТА МУЖЧИН И ЖЕНЩИН	
Kassymova G., Sangilbayev O.	66
PSYCHOLOGICAL FEATURES OF ATTENTION	
Кеңесбек А.Б., Канапиянова К.Д.	67
«СОТТАЛҒАН» КАТЕГОРИЯСЫНЫҢ СИПАТТАМАСЫ ЖӘНЕ ӘЛЕУМЕТТІК ҮДЕМЕЛІ ОҚШАУЛАУ ЕРЕКШЕЛІГІ	
Куанжанова К.Т., Еркебулан А.Е.	70
СТРЕССОУСТОЙЧИВОСТЬ КАК СОВРЕМЕННАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА ЛИЧНОСТИ	
Кулмат А.Н., Кабакова М.П.	73
ЭМОЦИОНАЛЬНОЕ ВЫГОРАНИЕ У ПРЕДСТАВИТЕЛЕЙ ПРОФЕССИЙ «ЧЕЛОВЕК-МАШИНА» И «ЧЕЛОВЕК-ЧЕЛОВЕК» (НА ПРИМЕРЕ IT-СПЕЦИАЛИСТОВ И РАБОТНИКОВ ДОШКОЛЬНЫХ УЧРЕЖДЕНИЙ)	
Ладзина Н.А., Есимханова Д.М.	75
ФЕНОМЕН ОТВЕТСТВЕННОСТИ ПЕРСОНАЛА В УСЛОВИЯХ АКАДЕМИЧЕСКОЙ СВОБОДЫ ВУЗА: ПСИХОЛОГИЧЕСКИЙ АСПЕКТ	
Лекерова Г.Ж., Молдаханова М.М., Нурханова Г.Б., Нигматулина Ж.Ш.	78
ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ КАЧЕСТВА, НЕОБХОДИМЫЕ ДЛЯ ФОРМИРОВАНИЯ ЛИДЕРСКИХ КАЧЕСТВ	
Ли Н. В.	80
ВИКТИМНОСТЬ И ОБМЕН СЕКСУАЛЬНЫМИ СИГНАЛАМИ МЕЖДУ МУЖЧИНАМИ И ЖЕНЩИНАМИ	
Марданова Ш.С., Хон Н.Н.	82
ЛИЧНОСТНЫЕ ЦЕННОСТИ В СТРУКТУРЕ ЛИЧНОСТИ	
Муратова Г., Карабалина А.А.	85
МЕТОДИКА ОБУЧЕНИЯ ДОШКОЛЬНИКОВ АНГЛИЙСКОМУ ЯЗЫКУ В РАЗЛИЧНЫХ ВИДАХ НЕРЕЧЕВОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ	
Нургалиева А. Е.	89
СПЕЦИФИКА ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО Я-ОБРАЗА РУКОВОДИТЕЛЯ МУЖЧИН И ЖЕНЩИН	
Сабилова Ж.Н., Мендыгалиева А.	93
ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ҚЫЗМЕТТІҢ ЖЕКЕ СТИЛІНІҢ ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ ҚҰРЫЛЫМЫ	
Сабилова Ж.Н., Шотаева А.А.	95
ЖАНҰЯДАҒЫ ТӘРБИЕНІҢ ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ-ПЕДАГОГИКАЛЫҚ АСПЕКТІЛЕРІ	
Сабыр Л.М., Карабалина А.А.	98
ОСОБЕННОСТИ ПРОЦЕССА ОБУЧЕНИЯ СТУДЕНТОВ-МЕДИКОВ НА СОВРЕМЕННОМ ЭТАПЕ	
Садыбекова Г.А.	101
КАЗАХСКИЙ ЯЗЫК В СИСТЕМЕ ОБНОВЛЕННОГО СОДЕРЖАНИЯ ОБРАЗОВАНИЯ	
Сайлинова Қ.Қ.	103
АДАМИ ФАКТОРЛАР: ҚАЗІРГІ ЗАМАНҒЫ ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ МӘСЕЛЕ.	
Сангилбаев О.С., Мухамеди А., Қазі О., Султанов М.	105
ЖАУАПКЕРШІЛІКТІ ДАМУДЫҢ ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ-ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ШАРТТАРЫ	
Сатыбалдина Н.К.	107
ФИЛОСОФСКО-ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ ВЗГЛЯДЫ АЛЬ-ФАРАБИ НА ОБРАЗОВАНИЕ	
Сәрсембаева Б.М., Искендерова Ф.В.	111
ВЗАИМОСВЯЗЬ УРОВНЯ ПРИТЯЗАНИЙ И ОТВЕТСТВЕННОСТИ У ШКОЛЬНИКОВ	
Сулейменова А.Ж.	113
PERCEPTION IN ENGLISH LANGUAGE LEARNING	
Сундетбаева Г.А., Карабалина А.А.	116
ФАКТОРЫ, ВЛИЯЮЩИЕ НА ФОРМИРОВАНИЕ ЦЕННОСТНЫХ ОРИЕНТАЦИЙ ПОДРОСТКОВ	
Ташмаганбетова Д.О., Изимова Х.У.	119
МОТИВЫ И ПРИЧИНЫ ВОЗНИКНОВЕНИЯ СУИЦИДА В ПОДРОСТКОВОМ ВОЗРАСТЕ	
Тогайбекова Ж.Б.	121
СТУДЕНТТЕРДІҢ ЭТНОСТЫҚ СӘЙКЕСТЕНУІ МЕН ТОЛЕРАНТТЫЛЫҒЫНЫҢ ӨЗАРА БАЙЛАНЫСЫН ЗЕРТТЕУДІҢ ТЕОРИЯЛЫҚ АСПЕКТІЛЕРІ	
Торбекова Э.А.	123
РОЛЬ КОМПОНЕНТОВ КОММУНИКАЦИИ В ПОДГОТОВКЕ ПЕДАГОГИЧЕСКИХ КАДРОВ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ УЧРЕЖДЕНИЙ	

ЭМОЦИОНАЛЬНОЕ ВЫГОРАНИЕ У ПРЕДСТАВИТЕЛЕЙ ПРОФЕССИЙ «ЧЕЛОВЕК-МАШИНА» И «ЧЕЛОВЕК-ЧЕЛОВЕК» (НА ПРИМЕРЕ ИТ-СПЕЦИАЛИСТОВ И РАБОТНИКОВ ДОШКОЛЬНЫХ УЧРЕЖДЕНИЙ)

Эмоциональное выгорание (ЭВ) было описано и изучается учеными с 70-х годов прошлого века [1, 399 с.], впервые диагностировано у работников, психиатрических учреждений. Сам термин «эмоциональное выгорание» был предложен американским психологом Г. Фрейденбергером. В большинстве своем ЭВ подвержены люди, чья работа предусматривает тесное общение с другими людьми – учителя, медицинские работники, работники правоохранительных органов и т.д., однако в последующем исследовании показали, что синдрому ЭВ подвержены и люди работающие в других сферах – в частности профессионалы в области информационных технологий. В данной статье рассматривается эмоциональное выгорание в контексте профессиональной среды человек-человек (работники дошкольных учреждений) и человек-знак (работники сферы ИТ).

Профессиональная среда как фактор воздействия на эмоциональное состояние человека

Профессиональная среда окружает индивидуума значительную часть его времени и, естественно, оказывает большое внимание на его психофизиологическое состояние. Более того, условия работы многих профессий эксплицитно или имплицитно подразумевают ненормированный рабочий день, переработки, невозможность правильного чередования периодов труда и отдыха, что, в конечном итоге, приводит к эмоциональному выгоранию. Профессиональное эмоциональное выгорание представляет собой сложное психофизиологическое состояние, которое характеризуется снижением уровня профессиональной активности, потерей интереса к работе и к результатам труда, ухудшением отношений с коллегами по работе. Основными причинами ЭВ [1, 11 с.] по мнению ученых являются:

- Невозможность контролировать решения, влияющие на работу.
- Непонимание целей и ответственности. При нечеткой постановке задачи от руководства или неясно очерченной ответственности человек ощущает дискомфорт на рабочем месте
- Неприятная динамика рабочего пространства. Эмоциональное давление коллег, излишний контроль руководителя
- Несоответствие работы образованию и навыкам работника
- Неправильное планирование и управление, когда на работе постоянное монотонное состояние или, наоборот, непрекращающийся аврал.
- Отсутствие социальной поддержки, когда окружающими выражается пренебрежение или отвращение к профессии работника.

В случае работников образования и воспитания триггерами эмоционального выгорания становятся, как правило, повышенная нагрузка, неудовлетворенность результатами труда, недооцененность руководством и утомление от избыточной работы, которая не заканчивается в офисе.

В частности, в 2017 году в рамках лонгитюдного изучения билингвального дошкольного образования нами проводился опрос по методике Бойко [3] воспитателей двух детских садов г. Алматы (18 человек). Результаты исследования показали, что не менее 15% воспитателей и 20% нянечек подвержены стрессу, ощущают фрустрацию от работы, хроническую усталость, демонстрируя основные симптомы эмоционального выгорания.

Количество воспитателей	4	5	6	3
Педагогический стаж	0-5 лет	5-10 лет	10-15 лет	15-20 лет
Переживание психотравмирующих обстоятельств	0	1	2	1
Неудовлетворенность собой	1	2	2	1
«Загнанность в клетку»	0	2	2	2
Тревога и депрессия	1	1	2	1
Неадекватное эмоциональное избирательное реагирование	1	2	3	2
Эмоционально-нравственная дезориентация	1	2	3	2
Расширение сферы экономии эмоций	1	2	3	2
Редукция профессиональных обязанностей	1	2	2	2
Эмоциональный дефицит	1	1	2	1